

**NORGES
LUFTSPORTFORBUND**

**Utviklings- og handlingsplan
og budsjett
2022 – 2025**

**Saksdokument til
Luftsportstinget 2021**

INNHold

00.	Innledning.....	3
01.	Sikkerhet.....	5
02.	Anlegg	7
03.	Luftrom	8
04.	Regelverk	10
05.	Samfunnstøtte og innovasjon.....	11
06.	Rekruttering og integrering.....	12
07.	Breddeidrett og medlemsutvikling	14
08.	Service til klubbene	15
09.	Konkurranser og toppidrett.....	16
10.	Organisasjon	17
11.	Internasjonalt arbeid.....	18
12.	Kommunikasjon	19
13.	Økonomi	20
14.	Budsjett 2022–2025 – Budsjettforutsetninger	22
15.	Budsjett NLF felles administrasjon og drift.....	24

Utviklings- og handlingsplan 2022 – 2025

00. Innledning

Til grunn for gjennomføring av Norges Luftsportforbunds aktiviteter ligger inneværende utviklings- og handlingsplan som vedtatt av Luftsportstinget. «NLFs utviklings- og handlingsplan 2022 – 2025 er å forstå som NLFs langtidsplan, slik det står i NLFs lov § 17, punkt 12». Videre vil Norges Idrettsforbunds «[Idretten vil!](#)» vedtatt på Idrettstinget, ligge til grunn for forbundets virksomhet. De vedtak som fattes på Norges Idrettsforbunds ting på høsten 2021 og som får innvirkning på NLFs virksomhet skal innarbeides i forbundets styrende dokumenter. [Kvalitetshåndboken](#) henviser i tillegg til overordnede lover og forskrifter som styrer NLFs luftsportoperative virksomhet.

Luftsportstinget vedtar utviklings- og handlingsplan samt budsjett. Luftsportsstyret er ansvarlig for gjennomføringen.

De enkelte seksjonsstyrer utarbeider planer og budsjetter for virksomheten innen sin seksjon, samordnet med forbundets langtidsplan og budsjett. Disse forelegges seksjonsmøtet for anbefaling før de vedtas av Luftsportstinget. Seksjonenes og forbundets utviklings- og handlingsplaner danner til sammen NLFs planverk.

0.1 Luftsportens grunnverdier

Luftsporten skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. All idrettslig aktivitet skal ha idrettsglede i sentrum og bygge på idrettens grunnverdier: leken, ambisiøs, ærlig og inkluderende.

Forbundet skal ha fokus på holdningsskapende verdier innenfor likestilling, diskriminering og seksuell trakassering. Forbundet skal jobbe aktivt for et inkluderende luftsportsmiljø i h.h.t. NLFs grunnverdier.

Norges Luftsportforbund følger Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité's [lov](#), herunder blant annet formål og oppgaver. NLF drives ihht [luftfartsloven](#), øvrige bestemmelser for sivil luftfart, sikkerhetssystemer og luftsportmyndighet.

0.2 NLFs hovedmål

Alle luftsportsutøvere i Norge skal ha gode rammevilkår for sine aktiviteter, slik at disse utvikles positivt med hensyn til både innhold og omfang, og under ivaretagelse av god sikkerhet.

0.3 Strategiske satsingsområder

De strategiske satsingsområdene er nedfelt i Luftsportstyrets utviklings- og handlingsplan som beskriver hvilke aktiviteter som skal gjennomføres innen hvert av de prioriterte områdene, når disse skal være gjennomført, og hvilke ressurser som må fordeles til de aktuelle områder.

De prioriterte strategiske satsingsområder er:

- Sikkerhet
- Anlegg
- Luftrom
- Regelverk
- Samfunnsstøtte og innovasjon
- Rekruttering og integrering
- Breddeidrett og medlemsutvikling

I tillegg er det utarbeidet mål og strategier for service til klubbene, konkurranser og toppidrett, organisasjon, internasjonalt samarbeid, kommunikasjon og økonomi.

Planen vil være styrende for Luftsportstyrets prioriteringer, budsjett og disponeringer for tingperioden.

01. Sikkerhet

Håndtering og mestring av risiko er sentrale elementer innen alle luftsportsgrener. NLF vil arbeide for at sikkerheten for norske luftsportsutøvere kan dokumenteres som blant de beste i Europa, samtidig som at sikkerhetsarbeidet for utøverne ikke skal oppleves som unødig omfattende og byråkratisk.

Visjon

- Ingen alvorlig skadde eller omkomne som følge av utøvelse av våre luftsportsaktiviteter (nullvisjon)
- NLF kan vise til den beste statistikken og arbeid rundt sikkerhet i Europa
- Alle våre luftsportsutøvere har gode holdninger til sikkerhet for å utøve sikker luftsport alene, eller sammen med andre
- NLF har godt omdømme i samfunnet: «All luftsportsaktivitet drives innenfor trygge rammer»

Nå-analyse

- Felles rapporteringssystem (OBSREG) er i prosess med å tilpasses alle aktiviteter i NLF
- Bevisstheten rundt å fange opp og rapportere avvik som ikke førte til reelle ulykker har økt betydelig
- Godt rapporteringsverktøy og informasjon om viktigheten av rapportering gir godt grunnlag for målrettet sikkerhetsarbeid
- Mange har ikke gode nok holdninger til sikkerhet
- Noen av NLFs sikkerhetssystemer er ikke godt nok oppdaterte eller tilstrekkelig oversiktlige. Det arbeides med enhetlige strukturer
- NLF har en egen sentral sikkerhetskomité og er medlem i nasjonale og internasjonale sikkerhetsfora
- Sikkerhetsarbeidet gjøres forskjellig i de ulike aktivitetene og tilpasses hver seksjon
- For mange uheldige og alvorlige hendelser og ulykker i media som skaper inntrykk av at det vi driver med er farlig og risikofylt
- TAKK-sikkerhetsprogrammet utvikles og brukes i alle forbundets aktiviteter

Mål for perioden 2022-2025

1. Antall alvorlige ulykker samlet ned med 30 %
2. Vi viser aktivt alle våre samarbeidspartnere og samfunnet for øvrig hvordan vi jobber med sikkerhet
3. Strategisk kommunisere jevnlig hva vi gjør på sikkerhetssiden og hva slags holdninger og verdier vi har til sikkerhet
4. Økt samkjøring av sikkerhetstiltak der dette er mulig og hensiktsmessig
5. Alle seksjoner bruker egnet rapporteringsverktøy (primært OBSREG) og har en økning av rapporteringsgrad på 20 %
6. Alle seksjoner og klubber bruker aktivt materiale fra «TAKK»-sikkerhetsprogrammet i sine aktiviteter og deltar på NLFs sentrale TAKK-workshops
7. De seksjoner som har store fellesnevner leter aktivt etter måter å samhandle og samkjører enkelte workshops der man har overlappende eller samme fokusområder

Hvordan oppnå målene

- Sikkerhetsutvalgene og fagsjef/fagkontakt i den enkelte seksjon skal følge opp sikkerhetsarbeidet og rapporterer til Luftsportstyret
- Seksjonenes relevante utvalg og administrasjon skal sørge for felles kursing og opplæring i regi av NLF Sikkerhetskomite innenfor relevante temaer som inngår enten alle seksjoner eller mindre grupper som har flere fellesnevner (Eksempel: «fellesfag i instruktør opplæringen»)
- NLF sikkerhetskomite analyserer trender og statistikk på forbundsnivå og bistår seksjonenes utvalg med rådgivning og sparring ved behov
- Seksjonsledelsen og seksjonenes sikkerhets- og utdanningsutvalg skal aktivt kommunisere og signalisere hva som er ønsket sikkerhetskultur
- NLF administrasjon og NLF Sikkerhetskomite informerer om sentralt sikkerhetsarbeid til klubber og utøvere gjennom nyhetsbrev og hjemmesiden nlf.no
- Tillitsvalgte i sikkerhet og utdanningsutvalg, samt administrasjon aktivt innhenter og fordeler internasjonalt erfaringsmateriale og foreslår hvordan dette kan nyttiggjøres i NLF
- Seksjonene skal arbeide for å fremme bruk av tilgjengelige støttefunksjoner og sikkerhetsutstyr
- Aktivt utveksle erfaringer og effekter av sikkerhetstiltak nasjonalt og internasjonalt i relevante fora

02. Anlegg

Tilgang på hensiktsmessige anlegg er en forutsetning for et høyt aktivitets- og sikkerhetsnivå i alle aktiviteter. Arbeid med opprettelse, drift og utvikling av klubbanlegg ligger primært i lokale miljøer. Store deler av aktiviteten finner sted på offentlige flyplassanlegg. NLF har tre luftsportanlegg som eies av forbundet (Starmoen, Vågå og Østre Æra).

Visjon

- Det skal være gode og sikre luftsportsanlegg i alle deler av landet, der folk bor
- Luftsportsanleggene skal utvikles i samarbeid med nærmiljøet, og naboskapet til luftsportsanleggene skal representere en merverdi

Nå-analyse

- Luftromssituasjonen representerer en utfordring for mange av våre anlegg (eks. Østre Æra, Starmoen, Elvenes og Sola)
- Framtidig løsning for allmennflyplass i Oslo-området er fortsatt uavklart
- Mange luftsportsanlegg står i fare for å kunne bli nedlagt, eksempelvis Kjeller flyplass, Hamar flyplass Stafsberg, Hokksund flyplass, Ski flyplass, Fagernes flyplass Leirin, Geilo flyplass Dagali
- Krever disiplin og innsats for å opprettholde forutsigbar tilgang til Avinor-plasser innenfor og utenfor åpningstid (PFLY-ordningen)
- Konesjonsvilkår for flyplasser er under press (eksempelvis Gullknapp)
- Tilgangen til naturlige landingsplasser er begrenset, og utviklingen går ikke i ønsket retning

Mål for perioden 2022-2025

1. En forankret lokalisering-løsning for småflyplass-situasjonen i Oslo-området med enten Rygge eller Eggemoen som et supplement for Kjeller Flyplass
2. Forbedret og mer forutsigbar adgang til offentlige flyplasser (PFLY og adgangskort) enn pr 2021
3. En langsiktig plan for utvikling av riksanleggene med større satsing på flerbruk
4. Utvikling av en veileder om saksgang i anleggsaker og søknader
5. Reetablere anlegg for sjøflyging i Midt-Norge
6. Forhindre nedleggelse av luftsportsanlegg – holde på det vi har og styrke relasjon og samarbeid med lokale aktører
7. Jobbe for endring av konsesjonsforskriften slik at antall bevegelser på naturlige landingsplasser baseres på årlig og ikke ukentlig kvote
8. Bidra aktivt i lokale prosesser for å tillate motoriserte ferdsel i vassdrag og utmark (eksempelvis Mjøsa ved Lillehammer)

Hvordan oppnå målene

- Forbundet og de lokale klubbene skal arbeide politisk og strategisk for å sikre småflyplassløsning i hovedstadsområdet
- Forbundet skal jobbe strategisk for å sikre forutsigbare og gode rammevilkår på Avinors flyplasser:
  - God tilgang innenfor og utenfor åpningstidene
  - Hensiktsmessige adkomstløsninger
  - Gode allmennflyarealer og lokaler
- Forbundet skal etablere et forum for drivere og brukere av flyplasser og andre luftsportsanlegg for å utruste miljøene med gode standarder og strategier
- Klubbene skal jobbe langsiktig og proaktivt for å etablere og pleie viktige relasjoner i nærmiljøene

03. Luftrum

Luftrummet er luftsportens hovedarena. God tilgang til luftrum er en avgjørende forutsetning for alle luftsportsgrener. Organisasjonen bruker mye ressurser for å sikre best mulig tilgang på luftrum.

Visjon

- Det skal være like lett å ha tilgang til luftrum for luftsportsutøvere som tilgang til vann for de som ferdes på sjøen
- Ingen luftromskrenkelser blant NLFs medlemmer

Nå-analyse

- Oslo og Farris terminalområder er større enn de behøver å være, men lovet reduksjon i omfang er ikke gjennomført
- Kontrollert luftrum i form av terminalområder går enkelte steder helt ned til terrenget og sperrer for fri ferdsel
- Varning av land -og sjøområder påvirker luftrumstilgangen uten at det er gjort en konkret vurdering (eks. tilfellet med Jomfruland)
- Bruk av restriksjons- og fareområder øker, blant annet for å segregere trafikk med droner
- Luftrum i nærheten av enkelte lufthavner stenges for modellflyaktivitet når flyplassene er stengt
- Ingen nye luftsportsområder er vedtatt opprettet siden 2014
- Usikkerhet knyttet til hvorvidt den nye forskriften om luftromsorganisering vil få en tilfredsstillende erstatning for luftsportsområder
- Unødvendig antall luftromsinntrengninger som blant annet kan tilskrives uhensiktsmessig utforming av luftrum

Mål for perioden 2022-2025

1. Beholde tilgangen vi nå har til luftrummet
2. Fornye tilgang til «tapt» luftrum og frigjøre unødvendig kontrollert luftrum. Eks. randsonen av Oslo terminalområde (TMA)
3. Sørg for at Norge benytter alle tilgjengelige luftromsklasser, for å etterleve minste inngreps prinsipp
4. Få gjennomslag for at norsk luftromspolicy skal baseres på integrering istedenfor segregering
5. Å gripe enhver mulighet til å påvirke i luftromsspørsmål som kan bedre rammevilkår for luftsporten
6. Opprettholde et godt samarbeid med våre premissgivere
7. Halvering av antall luftromskrenkelser blant NLFs utøvere

Hvordan oppnå målene

- NLF skal ha en aktiv, profesjonell og kompetent luftromskomite som jobber tett med administrasjonen i luftromssaker
- Alle seksjonene i NLF skal innstille et kompetent og aktivt medlem til fagkomiteen
- NLFs administrasjon skal svare godt på høringssaker og forslag til endringer av regelverk
- NLF skal fremme prinsippet om «allemannsrett» i luftrummet
- NLF skal fremme prinsippet om integrering for å sikre at tilgjengelig luftromskapasitet blir benyttet, istedenfor at segregert luftrum blir stående tomt
- NLF skal fremme prinsippet om fleksibel bruk av luftrummet i den grad aktivitetstypene krever segregering slik at man kan veksle mellom ulike brukere i sanntid
- Seksjonene skal dokumentere sine luftromsbehov

- NLF skal innhente informasjon og dokumentasjon om luftromsutvikling internasjonalt
- Seksjonene skal informere og bevisstgjøre utøverne om korrekt og forsvarlig luftromsbruk
- Seksjonene skal jobbe med holdningsskapende arbeid for å unngå luftromskrenkelser, og aktiv bruk av rapporteringssystemet OBSREG

04. Regelverk

Luftsport er regulert av nasjonalt og internasjonalt regelverk. Regelverksarbeidet gjøres gjennom målrettet påvirkningsarbeid rettet mot Samferdselsdepartementet, Luftfartstilsynet, Norsk Luftsportstilsyn, det europeiske flysikkerhetsbyrået EASA, EUs lovgivende organer og gjennom revisjon og utvikling av interne sikkerhetssystemer.

Visjon

- Regelverket som gjelder i Norge, skal være forholdsmessig og sørge for god sikkerhet
- Regelverket skal ha et klart språk og være lett tilgjengelig for alle klubber og medlemmer i NLF

Nå-analyse

- NLFs aktiviteter er underlagt et komplisert og komplekst sett med regelverk som på mange områder er innrettet for tung luftfart
- Regelverksutvikling på andre samfunnsområder får utilsiktede negative konsekvenser for våre aktiviteter
- Regelverket er i kontinuerlig endring og vil raskt kunne få utilsiktede konsekvenser dersom ikke NLF aktivt følger og påvirker utviklingen

Mål for perioden 2022-2025

1. NLF skal arbeide målrettet med Samferdselsdepartementet, Luftfartstilsynet, Norsk Luftsportstilsyn og andre sentrale myndigheter for å forbedre regelverk
2. Samordne og forenkle interne regelverk på tvers av NLFs seksjoner
3. NLF skal jobbe for at luftsport skal utøves uten unødige hindringer
4. Synliggjøre overfor medlemmene hvilke regelverksaker det jobbes med og «gjennombrudd» som kommer medlemmene og luftsporten til gode

Hvordan oppnå målene

- NLF skal arbeide målrettet for at prinsippene i risikohierarkiet, for eksempel nedfelt i «Strategi for småflyverksemda i Noreg» (2017) gjenspeiles i regelverk
- NLF skal jobbe målrettet for forbedring av sikkerhetssystemene
- NLF skal samordne sikkerhetssystem der dette er hensiktsmessig og relevant, og se etter muligheter for harmonisering mellom seksjonenes sikkerhetssystemer
- NLF skal jobbe målrettet med Samferdselsdepartementet, Luftfartstilsynet, Norsk Luftsportstilsyn og andre sentrale myndigheter for å målbære NLFs syn på utøvelse av luftsport
- NLF skal samarbeide med nordiske søsterorganisasjoner og europeiske interesseorganisasjoner for å sikre godt regelverk i hele Europa
- Kommunisere regelmessig der det er aktuelle saker å vise til – gjennom NLFs nyhetsbrev og sosiale medier

05. Samfunnstøtte og innovasjon

Norges Luftsportforbund har helt fra organisasjonens forløper, Norges Luftseiladsforening, ble etablert fra for mer enn 100 år siden vært opptatt av utvikling og nytte av aktivitetene. Den viktige pionerånden og driven for videre utvikling skal opprettholdes og videreutvikles innenfor trygge rammer og skape nytte i samfunnet.

Visjon

- Være en verdifull og pålitelig samfunnsaktør
- Være en aktiv driver i innovasjon i luftfart og luftsport

Nå-analyse

- Rekruttering til samfunnsnyttige yrker i sivil og militær luftfart
- Brannvakt og SAR (NLF Flytjeneste)
- Utviklingsprosjekter for utdanning og Flytjenesten
- Elfly-samarbeid med Avinor, Zero, SAS og Widerøe
- Med luftsport som en arena for mestring og personlig utvikling for ungdom til å møte utfordringer og lære seg å håndtere risiko
- Regelverk rigget for tyngre luftfart har hindret innovasjon
- Handlingsrommet innen modell- og sportsfly bidrar til innovasjon og bærekraftig utvikling

Mål for perioden 2022-2025

1. NLF kan vise til minst to prosjekter eller nye områder for samfunnsstøtte i løpet av denne perioden (2022–2025)
2. NLF kan vise til at organisasjonen har blitt «grønnere» enn forrige tingperiode
3. Alle seksjoner finner et område som kan satses på innenfor innovasjon og bærekraft
4. NLF har fått minst én ny samarbeidspartner / partner denne perioden hvor man har klart å vise til økt samfunnsstøtte på et eller flere områder

Hvordan oppnå målene

- Vise og kommunisere i praksis hva slags verdi vi leverer gjennom sosiale medier og andre medier på klubb-, seksjons- og forbunds nivå
- Seksjonene i NLF leter etter områder hvor NLF/seksjonen kan enten utvikle nye eller videreutvikle områder for samfunnsstøtte
- Seksjonene jobber for å etablere minst én «grønn» klubb med eksempelvis søkelys på:
  - Betydelig redusert forurensing, redusert bruk av fossilt drivstoff, eller lignende
  - Støy, nærmiljø, elektrifisering av startmetoder etc.
- NLF og/eller ved den enkelte seksjon etablerer et partnerskap eller samarbeid med en relevant aktør innenfor et område som vil kunne gi merverdi innenfor samfunnsstøtte (f.eks ny teknologi, ekstern finansiering av eget prosjekt for samfunnsstøtte, bærekraft, utdanning og ungdomsarbeid osv.)
- Videreutvikle plattform (API) for effektiv utvikling av digitale verktøy
- Videreutvikle og ta i bruk OBSREG som plattform for de seksjoner som dette er relevant for

06. Rekruttering og integrering

Rekruttering av medlemmer og medlemspleie skjer primært gjennom tiltak på klubb- og seksjonsnivå. NLF skal bistå i nasjonale arrangementer og promoteringskampanjer og være et tydelig, innbydende og informerende kontaktpunkt.

Visjon

- Luftsport er en anerkjent og attraktiv folkesport som kan utøves i alle livsfaser – NLFs medlemmer ønsker å være «aktiv livet ut»
- «Luftsport for alle» – luftsport skal kunne utøves med mål om sikker og profesjonell utøvelse og idrettsglede for alle, uavhengig utøvers kjønn, etnisitet, alder, grad av funksjonshemming og seksuell legning
- NLF skal være en selvfølgelig organisasjon å være medlem av for en person som ser for seg en yrkeskarriere innenfor luftfart
- Luftsport skal være trygt, sikkert og seriøst og gi idrettsglede

Nå-analyse

- NLF teller om lag 18 000 medlemskap
- Prosentandel kvinnelige luftsportsutøvere i NLFs aktiviteter varierer sterkt, men gjennomsnittet er 12,6 %
  - NLF har problemer med å rekruttere et antall kvinner i styrer som svarer til NIFs krav om kjønnsbalanse
  - Kvinneandel i styrer er bedre enn fordelingen i medlemsmassen, men bør likevel forbedres
- Alle NLFs aktiviteter har tilbud til parautøvere
- NLF har ungdomsrepresentant i alle styrer
- Antall unge (under 26 år) utøvere er på 20,3 % av medlemsmassen
- Modellflyging er den grenen i NLF som har størst mulighet til å gi et godt tilbud til barn og inkludere dem i aktivitetene

Mål for perioden 2022-2025

1. Øke det generelle medlemstallet i NLF med 10 prosent
2. Øke antall aktive utøvere med 10 prosent
3. Øke kvinneandelen for utøvere med 10 prosentpoeng (fra 12,6 til 23%)
4. Øke andel unge utøvere med 10 prosentpoeng (fra 20-30 %)
5. Øke antall deltakere i NLF jentenettverks samlinger (25 personer i 2021)
6. Øke antall deltakere i ungdomsaktiviteter i samtlige seksjoner
7. NLFs kommunikasjons- og informasjonskanaler (nlf.no og sosiale medier) skal formidle det en utenforstående person trenger å vite for å få et godt inntrykk av luftsport som forbindes med sikkerhet og idrettsglede
8. Luftsportsmiljøene skal være en god sosial arena også for de som ikke er aktive utøvere
9. Øke rekruttering gjennom e-sport

Hvordan oppnå målene

- NLF skal aktivt promotere sine aktiviteter i sosiale medier (Facebook og Instagram). Ungdomskomiteen og Luftsportsjenter bidrar med sin Instagramkonto
- Drive kompetanserettende tiltak på rekruttering, informasjon og holdninger på forbunds-, seksjons- og klubbnivå
- NLF vil bistå klubber med kunnskaper og erfaringer slik at mennesker med funksjonshemming kan delta i luftsportsaktiviteter på lik linje med øvrige medlemmer
- NLF vil arbeide for at tilgjengelige eksterne midler gjøres tilgjengelig for klubber som har behov for økonomisk støtte i arbeidet med integrering av funksjonshemmede

- NLF skal i samarbeid med seksjonene utvikle mediemateriale som fronter minoritetsgruppers muligheter og utfoldelse til rekrutteringsarbeid på seksjon og klubbnivå
- Tilrettelegge og kommunisere for at «bredden» er ønsket og inkludert
- Styrke og bygge kvinnelig nettverk gjennom komiteen jentenettverk
- Styrke og bygge ungdomsnettverk gjennom ungdomskomiteen
- Bruke e-sport som aktiv rekrutteringskanal
- Se etter muligheter for å etablere partnerskap med aktuelle aktører for å rekruttere (f.eks e-sport på en folkehøgskole / der unge samles)
- Forbundet gjennom modellflyseksjonen har utvikle et utdannings- og aktivitetsprogram som klubbene kan benytte i sitt arbeide for å introdusere barn til organisert modellflyging

07. Breddeidrett og medlemsutvikling

Luftsport er i stor grad å betrakte som rekreasjon og breddeidrett som fordrer et høyt kunnskaps- og ferdighetsnivå, samt en høy grad av konsentrasjon i sammensatte og komplekse aktiviteter. Det arrangeres mesterskap i alle aktiviteter. Forbundets oppgave er å gi klubbene og utøverne best mulig rammebetingelser.

Visjon

- NLFs aktiviteter skal ha en effektiv og profesjonell utdanning av sine medlemmer
- NLFs medlemmer skal kunne utvikle seg og være aktive livet ut som utøvere gjennom hele livet ved å enten tilegne seg nye ferdigheter, konkurrere og utvide kompetanse utover egen luftsportsgren til annen luftsportsaktivitet
- Bedre, mangfoldig og tilrettelagt tilbud for alle som driftes og utvikles på idrettens og NLFs verdier

Nå-analyse

- Et stort arbeid legges ned for å videreutvikle utdanningssystemene våre
- Fortsatt mangler utdanningstilbud innenfor enkelte aktiviteter (eksempelvis instruktørutdanning og instrumentutdanning for motorflyging)
- Antall konkurranseutøvere er relativt lavt
- Luftsportsuka er et godt lavterskel breddeidrettsarrangement som bidrar til intern rekruttering

Mål for perioden 2022-2025

1. Øke antall medlemmer som videreutvikler sine ferdigheter med 5 prosent
2. Gjennomfører tiltak som stimulerer til konkurranseinteressen og ambisjonene blant medlemmene
3. Økt samhandling på tvers mellom seksjoner der det er mulig – eksempelvis konkurranser, treningshelger etc.
4. Flere medlemmer som starter med nye luftsportsgrener

Hvordan oppnå målene

- NLF skal arrangere luftsportsuke årlig for å gi medlemmer mulighet til å prøve andre luftsportsgrener, bygge relasjoner og stimulere til samarbeid på tvers av aktiviteter/seksjoner
- Bistå arrangører av lokale arrangementer med nødvendig kompetanse
- Seksjoner/klubber tilbyr sentrale treningsarenaer eller kurs
- Markedsføring av luftsport som voksenidrett nasjonalt
- Hver enkelt seksjon skal se etter muligheter for å stimulere og oppmuntre til økt deltakelse på kurs, treningsleirer og konkurranser

08. Service til klubbene

En sentral del av NLFs ordinære drift er å bistå klubber og medlemmer med fasilitering av gode systemer slik at medlemmene selv kan håndtere medlemskap, lisenser, forsikringer m.m.

Visjon

- Det skal lønne seg for utøvermiljøer å være organisert som klubb i NLF
- NLF sine tjenester og service til klubbene utgjør en spesiell merverdi som ingen annen virksomhet kan gi klubbene. Det skal være enkelt å drifte klubb på en profesjonell og god måte

Nå-analyse

- NLF er gjennom sitt NIF-medlemskap tilknyttet idrettens sentrale systemer (Minldrett, Klubbadmin osv.)
- NLF har god juridisk kompetanse på luftfartsregelverk
- Organisasjonen forhandler og administrerer forsikringsordninger for medlemmene i flere aktiviteter
- NLF benytter e-læringskurs i organisasjonsforståelse og rolleforståelse
- Det tilbys førstehjelpkurs rettet mot luftsportutøvere; både selvhjelp ved ulykker og som "first responders" på et ulykkessted
- Sekretariatet forestår innkreving av kontingenter og fører medlemsregister for alle klubber tilsluttet forbundet, utsteder og fornyer lisenser/bevis for utøvelse av de fleste luftsportsgrener
- Det enkelte medlem og/eller klubb evner selv i større grad å administrere medlemsportalene «Klubbadmin» og Minldrett»
- Elektronisk rapporteringportal (OBSREG) er innført i flere aktiviteter
- Elektronisk progresjonsoppfølging (TMS) er innført i opplæringen til flere av aktivitetene

Mål for perioden 2022-2025

1. Forsterket grad av selvbetjening av systemene
2. Forbedret integrering av systemer (eks myWebLog / MyPPR har god interaksjon med medlemsdatabasen)
3. Bistå med rådgivning og bistand til klubber ifm arrangementer, kampanjer og konkurranser
4. Identifisere og kommunisere luftsportenes behov i idrettens systemer
5. Tilby relevante kurs rettet mot luftsportutøvere (f.eks førstehjelpskurs)
6. Jobbe for å opprettholde og evt videreutvikle forsikringstilbud for medlemmene
7. Opprettholde rask responstid og effektiv saksbehandling for klubber og medlemmer

09. Konkurranser og toppidrett

Forbundets seksjoner er tillagt ansvar for å tilrettelegge for konkurranseidrett innen sin idrett/disipliner. NLF har utarbeidet generelle bestemmelser for konkurransevirkosomheten (NLFs konkurransereglement). Med toppidrett menes konkurranseprestasjoner på nivå med de beste i verden i sin idrett, samt trening for å nå dette nivået. Den enkelte seksjon fastsetter mål og står selv ansvarlig for organisering og gjennomføring av sin toppidrettsatsing innenfor seksjonens økonomiske rammer.

Visjon

- Våre luftsportsutøvere er representert i internasjonale mesterskap i alle disipliner
- Norge skal være en ledende toppidrettsnasjon med prestasjonskultur som leverer stolte idrettsopplevelser til det norske folk

Nå-analyse

- Enkelte av NLFs aktiviteter hevder seg i verdenstoppen mens andre aktiviteter avholder nasjonale mesterskap og deltar i enkelte internasjonale mesterskap.
- Det avholdes og arrangeres NM i alle grener hvert år

Mål for perioden 2022-2025

1. Medalje i EM og/eller i VM innenfor grenene fallskjerm, hanggliding, paragliding, modellflyging og sportsflyging
2. Videreutvikle nåværende toppidrettsutøvere (de gode skal bli bedre)
3. Bistå unge toppidrettsutøvere i overgangen til toppidrett på seniornivå
4. Flere utøvere enn 2021 som konkurrerer internasjonalt (flere konkurranseutøvere)

Hvordan oppnå målene

- Forbundet skal oppmuntre til at seksjonene satser på toppidrett
- Stille økonomiske garantier for mulig gjennomføring av internasjonale mesterskap som blir tildelt Norge som arrangørnasjon
- Bidra under gjennomføring av internasjonale mesterskap i Norge
- Arbeide målrettet for at utøvere får tilgang til fasiliteter for viderutvikling og profesjonalisering der det er aktuelt

10. Organisasjon

NLF er hovedorganisasjonen for luftsport i Norge. NLF har mer enn 250 klubber, er organisert i syv fagseksjoner og har omlag 18 000 medlemmer. Nær 10 % av medlemmene har tillitsverv. Organisasjonen har 15 ansatte og har hovedkontor i Oslo. NLF er et av de 55 særforbundene i Norges Idrettsforbund.

Visjon

- NLF skal drifte virksomheten på en profesjonell, effektiv og fleksibel måte
- NLF skal være attraktiv organisasjon for tillitsvalgte og ansatte
- NLF skal samarbeide godt på tvers av seksjoner, administrasjon og tillitsvalgte
- NLF skal være den naturlige samarbeidspartner for premissgiverere innen luftfart og idrett

Nå-analyse

- NLF har faglig spisskompetanse på de viktigste områder for utøvelse av luftsport i Norge
- Organisasjonen har et godt arbeidsmiljø med svært lite sykefravær
- Ved ansettelse er kvinner og menn likestilt, men dagens stab har en sterk overrepresentasjon av menn
- I administrasjonen arbeides det godt og effektivt på tvers av seksjonsgrensene
- Forbundet har en sunn økonomiforvaltning og god likviditet
- NLF har en god posisjon og anseelse hos premissgiverne i norsk luftfart og idrett

Mål for perioden

1. Økt samhandling mellom seksjonene med henblikk på å løse felles administrative oppgaver og operativ drift
2. I økende grad fordele oppgavene på fagspesialister istedenfor den tradisjonelle seksjonsinndelingen

11. Internasjonalt arbeid

NLF er medlem av og deltar i en rekke internasjonale fora for å sikre rammebetingelser og jobbe for norske luftsportsinteresser.

Visjon

- Norge er et land som har lyktes med en organisering av luftsport som man internasjonalt ser opp til
- NLF sine representanter bidrar med merverdi og skaper positive synergieffekter gjennom samarbeid og engasjement i internasjonale foraer og påvirker positivt luftsporten på den globale arenaen
- NLF skal være ledende i Norden i hvordan drive og utvikle luftsport

Nå-analyse

- NLF er medlem av og deltar aktivt i arbeidet i det internasjonale luftsportsforbundet Fédération Aéronautique Internationale (FAI) og den europeiske organisasjonen Europe Air Sports (EAS)
- De enkelte seksjoner deltar i sine respektive fagkommisjoner i FAI og i sine respektive europeiske organisasjoner
- Seilflyging er medlem av International Scientific and Technical Organisation for Soaring Flight (OSTIV)
- NLF deltar sammen med søsterorganisasjonene i Danmark, Finland, Island og Sverige i et nordisk samarbeid; Nordic Coordination Meeting (NCM)
- Representant fra NLF deltar i det internasjonale lederprogrammet NILE (Nordic international Leadership Education)

Mål for perioden 2022-2025

1. NLF skal delta aktivt i relevante internasjonale foraer og fremme norsk luftsport interesser
2. Norske representanter skal arbeide for å få internasjonale konkurranser til Norge
3. Norge skal sammen med øvrige nordiske land jobbe for at verdiene i nordisk idrett når frem i de internasjonale organisasjonene

Hvordan nå målene

- NLF sikrer deltakelse eller innflytelse gjennom sine delegater som er faglig dyktige og gode til å kommunisere og samarbeide med andre
- NLF skal delta aktivt i arbeidet i EAS for å påvirke regelverksutviklingen i Europa
- Seksjonene skal delta aktivt og med faglig tyngde i relevante FAI-kommisjoner
- Seksjonene skal delta aktivt i regelverksutvikling i Europa gjennom sine respektive europeiske organisasjoner og koordinert med EAS
- NLFs styre og administrasjon, og seksjonene, skal orienteres om og involveres i viktige internasjonale saker, gjennom orientering, referater og dokumentasjon
- Forbundet skal jobbe langsiktig med å heve kompetansen på internasjonalt arbeid og identifisere relevante kandidater til internasjonale verv

12. Kommunikasjon

NLF som medlemsorganisasjon skal ha en god kommunikasjon med medlemmer, premissgivere og samfunnet for øvrig.

Visjon

- Kommunikasjon fra NLF skal skape engasjement, inspirasjon, motivasjon og kunnskap hos medlemmer
- Kommunikasjon fra NLF skal skape bygge opp under en attraktiv og profesjonell merkevare ovenfor omverden og premissgivere
- Informasjon fra NLF skal være tydelig og lett forståelig

Nå-analyse

- Kommunikasjonskanaler i NLF sentralt er primært hjemmesiden «nlf.no» og nyhetsbrev
- NLF å finne på sosial mediene Facebook og Instagram
- NLF har en struktur med fem medlemsblader. Magasinene utgis i kombinasjonene:
  - Kun på papir
  - Kun digitalt
  - Kombinasjon av digitalt og papir
- Bruken av sosiale medier varierer mellom seksjonene

Mål for perioden 2022-2025

- Øke følgermassen vår på sosiale medier med 20 %
- Lage en enkel og konkret kommunikasjonsplan som forteller hva slags informasjon som skal ut hvor og som sikrer en grunnleggende standardisering
- Utrede fremtidig struktur for forbundets magasiner

Hvordan nå målene

- Viktig medlemsinformasjon skal være å finne på nlf.no
- Seksjonene skal bruke sine åpne facebooksider aktivt. De skal være et innbydende og inspirerende ansikt utad for sin aktivitet
- Seksjonenes lukkede facebookgrupper brukes til praktisk informasjon hvor man trenger å interagere direkte med medlemmene
- Delta i den offentlige debatt innen våre interesseområder
- Bruke f.eks instagramkontoene «Luftsport for jenter» og «ungdom» til å fremheve minoritetsgruppene og tiltrekke seg flere nye utøvere

13. Økonomi

NLF er et forbund med flere seksjoner. De økonomiske føringer og prioriteringer legges gjennom vedtak på seksjonsmøter og luftsportsting. Administrasjonen styrer i henhold til vedtakene. Administrasjonen rapporterer løpende til Luftsportsstyret, som igjen rapporterer til luftsportstinget.

Luftsportforbundet skal drives på en økonomisk forsvarlig måte. Regnskap skal føres i henhold til regnskapslov og idrettens bestemmelser.

Luftsportforbundet skal til enhver tid ha god likviditet og økonomiske buffere. Det skal være rom for å kunne knytte til seg faglige ressurser i viktige saker som krever spesiell kompetanse som forbundet ikke selv besitter i sin stab, eller at oppfølgingen av oppgavene vil kreve så mye ressurser at det i urimelig stor grad går utover administrasjonens løpende arbeidsoppgaver.

NLF kan involvere seg i kommersiell forretningsdrift, dersom etterspørsel etter tjenester og produkter fra forbundets medlemmer og/eller klubber rettfærdiggjør en slik investering. Normalt gjøres dette kun dersom varene eller tjenestene ikke er tilgjengelige på det åpne markedet til betingelser akseptable for idretten.

I tilfelle en kommersiell aktivitet skal etableres, må den understøtte forbundets utvikling og investeringen må kunne gjøres med lav økonomisk risiko.

Eventuell kommersiell aktivitet skal gjennomgå en etisk vurdering som et ledd av vurderingsprosessen.

Utvikling av utdanningsmateriell for våre medlemmer, er et naturlig fokusområde i tingperioden.

Visjon

NLF forvalter forbundets midler på en forsvarlig måte som:

- Sørge for god likviditet i forbundet
- Muliggjøre og investere i og utvikle tjenester og produkter som kommer medlemmene og luftsporten til gode
- Gjøre forbundet minst mulig avhengig av offentlige midler for å overleve
- Bygge og opprettholde en bærekraftig økonomi som tåler økonomiske svingninger i samfunnet

Nå-analyse

- NLF har en solid økonomi med sunn egenkapital og god likviditet

Mål for perioden 2022-2025

- Luftportforbundet skal tilrettelegge for mest og best mulig Luftsportsaktivitet innefor de økonomiske rammer forbundet disponerer. Samtidig skal driften være innefor forbundets økonomiske visjon

Hvordan nå målene

- NLF/ seksjoner søker på de offentlige midler som forbundet kvalifiserer til å søke på

- Levere effektive og gode tjenester som klubber og medlemmer etterspør og betaler for
- Arbeide for å inngå samarbeidsavtaler med forbundssponsorer og koordinere disse med seksjoner og landslag
- Holde seg orientert om tilskudds- og støtteordninger som kan være relevante for organisasjonsleddene, sørge for informasjon samt veilede i prosesser
- Medlemskontingenten skal gi medlemmene "valuta for pengene" gjennom nøktern og målrettet forvaltning
- I spesielle tilfeller vurdere å utvikle relevante kommersielle virksomheter som gir forbundet tilførsel av økonomiske midler

14. Budsjett 2022–2025 – Budsjettforutsetninger

Planperioden

Utviklings- og handlingsplan samt budsjett forutsettes å dekke perioden 2022 – 2025. Planperioden avspeiles i det budsjettet som fremlegges. Plan og budsjett for 2023 - 2025 vil bli revidert og godkjent på luftsportstinget i 2023.

Innhold i NLFs sentrale budsjett

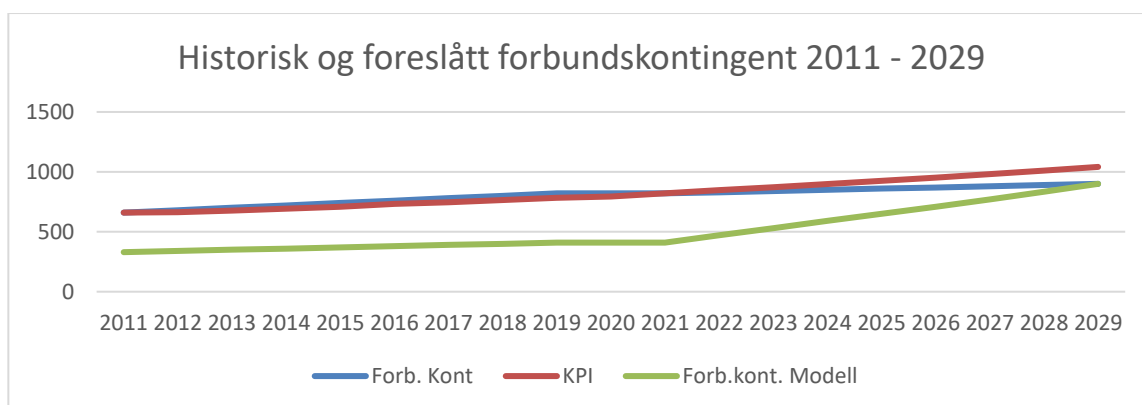
Budsjettet for NLF sentralt er budsjett for de deler av NLF som ikke er behandlet på seksjonsmøtene. Det vil si driften av forbundets sentrale administrasjon, forbundets flytekniske organisasjon -NLF CAO samt Norsk Luftsportstilsyn.

Kontingentutviklingen

Målsettingen er å ikke øke kontingenten mer enn nødvendig, samtidig som forbundet må ha tilstrekkelige ressurser til å håndtere strategisk viktige utfordringer. Forbundskontingenten for seniormedlemmer var 660 kroner i 2011. I 2021 er denne kontingenten 820 kroner. Økningen i perioden er helt i samsvar med endringen i konsumprisindeks (KPI) i samme tidsperiode. Seniormedlemmer i modellflyseksjonen har i en rekke år hatt redusert forbundskontingent. Budsjettforslaget forutsetter at det gjøres et tingvedtak om en plan som forutsetter at denne rabatten skal trappes ned til null i løpet av fire tingperioder (åtte år).

Felleseuropeisk regulering innen luftsportsområdet medfører at forbundet må bruke mer ressurser enn noen gang innen områdene utdanning og luftromstilgang. Dette er arbeid som i stor grad kommer alle aktivitetene til gode, og det er derfor riktig at dette budsjettmessig i hovedsak løftes ut av seksjonene og over i det sentrale budsjettet. Tilgangen til anlegg (herunder flyplasser) krever stadig mer innsats fra forbundet. De nevnte satsningene fører til økt ressursbruk i fellesskapet enn tidligere.

I det fremlagte budsjettet forutsettes det at forbundskontingenten økes noe (om lag halvparten av antatt årlig endring i KPI).

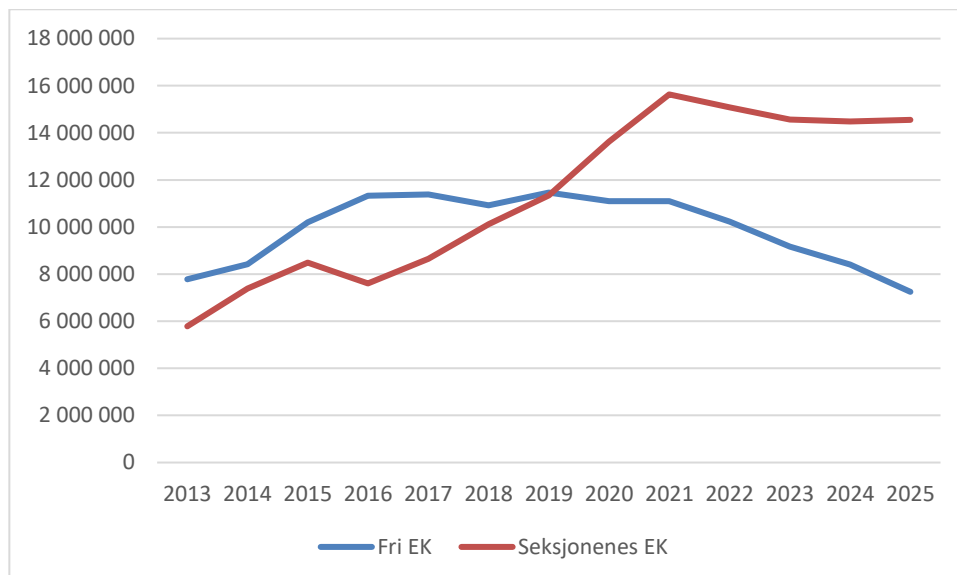
Figur 1. Den foreslåtte kontingentutviklingen går seks år utover gjeldende planperiode, og skal vedtas endelig på Luftsportstingene i 2021, 2023, 2025 og 2027

Tilskudd fra NIF

Rammetilskuddet fra NIF forutsettes som på 2021-nivå, inflasjonsjustert årlig med ca. 3 % i planperioden. I budsjettet er det forutsatt at det i større grad enn tidligere holdes igjen midler til fellesadministrasjonen før det resterende fordeles til seksjonene.

Bruk av oppspart egenkapital

Forbundets frie felles egenkapital (egenkapital uten seksjonstilhørighet eller andre bindinger) har økt fra 7,7 millioner i 2011 til 11,1 millioner kroner i 2020. Det er budsjettet med underskudd i alle år i den kommende planperioden. NLF har på grunn av sin gode egenkapitalsituasjon anledning til å budsjettere med underskudd (ref.NIFs lov § 2-13 pkt. 3). Det fremlagte budsjettet forutsetter at det over planperioden samlet sett benyttes 3,85 millioner av forbundets frie egenkapital, samt at seksjonenes bidrag til fellesadministrasjonen kan redusere seksjonenes samlede egenkapital med 1,1 millioner kroner. Se nedestående kurve for historisk utvikling av egenkapital og budsjettet utvikling i planperioden.

Figur 2. Grafene viser historisk utvikling av fri egenkapital til og med år 2020, deretter prognose i henhold til Luftsortstyrets foredlatte budsjett inklusiv de sentrale kontigenter.

15. Budsjett NLF felles administrasjon og drift

Konsolidert budsjett 2022–2025

(Positive tall, overskudd, er uten fortegn. Negative tall, underskudd, er med minustegn.)

Avdeling/seksjon	2021	2022	2023	2024	2025
NLF felles administrasjon og drift	-1.315.000	-720.000	-1.015.000	-710.000	-1.105.000
Luftforsvarets gavefond		50.000	50.000	50.000	50.000
Flyteknisk organisasjon. NLF CAO	-50.000	-100.000	-50.000	-50.000	-50.000
Norsk Luftsportstilsyn	-180.000	-100.000	-50.000	-50.000	-50.000
Ballongseksjonen	-43.000	-5.000	-5.000	0	0
Fallskjermseksjonen	-228.000	5.000	10.000	55.000	65.000
HPS - seksjonen	-198.000	-82.000	-56.000	33.000	1.000
Modellflyseksjonen	-5.000	-55.000	-169.000	-147.000	-81.000
Motorflyseksjonen	-200.000	-90.000	-95.000	66.000	266.000
Seilflyseksjonen	275.000	35.000	30.000	60.000	35.000
Sportsflyseksjonen	-385.000	-354.000	-231.000	-158.000	-213.000
NLF konsolidert budsjett	-2.329.000	-1.416.000	1.581.000	-851. 000	-1.082.000

Avdeling 110, NLF felles administrasjon og drift

(Positive tall, overskudd, er uten fortegn. Negative tall, underskudd, er med minustegn.)

	Regnskap 2020				Budsjett						
	Inntekter	Kostnader	Resultat		2021	2022		2023	2024	2025	
	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Budsjett	Resultat	Inntekter	Kostnader	Resultat	Resultat	Resultat	
SUM TOTALT	11 898 611	-12 262 561	-363 950	-880 000	-1 315 000	12 550 000	-13 270 000	-720 000	-1 015 000	-710 000	-1 105 000
Prosjektnavn											
Kontingenter organisasjoner	-2 015	-292 731	-294 746	-360 000	-300 000	0	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Luftrom og anlegg	60 352	-643 701	-583 349	-900 000	-850 000	0	-850 000	-850 000	-850 000	-850 000	-850 000
Luftsportsuka	2 353	-28 125	-25 772	-100 000	-100 000	100 000	-200 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Klubbutvikling/besøk	0	-155 360	-155 360	-250 000	-250 000	0	-275 000	-275 000	-300 000	-325 000	-350 000
Lederutvikling NLF	0	-69 141	-69 141	0	-200 000	0	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sikkerhet/utdanning	542 847	-1 738 607	-1 195 760	-1 450 000	-1 500 000	0	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Regler	0	-279 438	-279 438	-550 000	-700 000	0	-500 000	-500 000	-550 000	-600 000	-650 000
Luftsportsstyret	0	-3 656	-3 656	-115 000	-115 000	0	-115 000	-115 000	-115 000	-115 000	-115 000
Luftsportstinget	0	0	0	0	-300 000	0	0	0	-350 000	0	-350 000
Møter, nasjonalt og internasjonalt	0	-24 394	-24 394	0	-60 000	0	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Komiteer og utvalg	0	-98 487	-98 487	-325 000	-460 000	0	-420 000	-420 000	-440 000	-460 000	-480 000
Elfly	440 853	0	440 853	-200 000	-200 000	200 000	-300 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Administrasjon/drift	11 726	-7 764 021	-7 752 296	-7 600 000	-6 900 000	0	-7 900 000	-7 900 000	-8 000 000	-8 100 000	-8 200 000
Datadrift	0	-606 682	-606 682	0	-600 000	0	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Informasjon	0	-231 263	-231 263	-650 000	-650 000	0	-650 000	-650 000	-650 000	-650 000	-650 000
Andre inntekter inkl.renter	846 576	0	846 576	1 250 000	1 300 000	900 000	0	900 000	900 000	900 000	900 000
Medlemskontingent	6 527 287	0	6 527 287	6 960 000	7 050 000	7 350 000	0	7 350 000	7 550 000	7 650 000	7 750 000
Forsikringer	360 910	-200 469	160 441	0	0	200 000	0	200 000	200 000	200 000	200 000
Tilskudd gjennom NIF	3 107 723	-126 486	2 981 237	3 410 000	3 520 000	3 800 000	0	3 800 000	3 850 000	3 900 000	3 950 000
SUM TOTALT	11 898 611	-12 262 561	-363 950	-880 000	-1 315 000	12 550 000	-13 270 000	-720 000	-1 015 000	-710 000	-1 105 000